

Mamak Cezaevi'nin işkenceci Albayı

"Siz insan değilsiniz, hepiniz köpeksiniz!"

Raci Tetik, Mamak Cezaevi'nde görev yaptığı 1980-1984 yılları arasında, binlerce siyasi tutuklunun sistematik işkence görmesinden birinci derecede sorumlu tutuldu. Cezaevindeki en acımasız uygulamaların doğrudan emrini veren Tetik, bu dönemde "Demir Komutan" ve "İşkenceci Albay" gibi lakaplarla anıldı.

HABER MERKEZİ

Mamak Askeri Cezaevi'ndeki belki de en aşağılayıcı ve insanlık dışı uygulamalardan biri, ***"Havlayın ulan"*** olarak bilinen işkence yöntemiydi. Albay Raci Tetik'in doğrudan talimatıyla uygulanan bu insanlık dışı muamele, cezaevindeki mahkumların anılarında silinmez bir travma olarak yer etti.

"Havlayın Ulan" İşkencesinin Anatomisi

1981 yılının soğuk bir kış günü, Mamak Cezaevi komutanı Albay Raci Tetik, rutin denetim sırasında A Blok'taki koğuşları gezerken, mahkumlar talimatlar doğrultusunda hazır olda beklemekteydi. Tetik, aniden durup bağırdı: ***"Siz insan değilsiniz, hepiniz köpeksiniz. Şimdi hepiniz havlayacaksınız."***[1]

Mahkumlar önce anlam veremedi bu talimata. Ancak Tetik'in işaretiyle gardiyanlar coplarla saldırmaya başladı. ***"Havlayın ulan! Size insan muamelesi yok artık!"*** diye bağırıyordu Tetik. Dakikalarca dayak yedikten sonra, mahkumlar bir bir havlamaya başladı. Bu, cezaevinde sonraki yıllarda rutin bir uygulama haline getirildi.[2]

Mamak'ta tutulan siyasi mahkum Kemal B. o günü şöyle anlatıyor: ***"İnsanlığımızdan utandığımız bir andı. Kırk yetişkin erkek, ağlayarak havlıyorduk. Bazıları dayanamayıp yere yığıldı. Onları da tekmeleyerek havlamaya zorluyorlardı. Bu işkence yetmezmiş gibi, bizi birbirimize ısırtmaya bile çalıştılar. 'Hadi köpek, arkadaşını ısır' diyorlardı."***

Raci Tetik'in Köpekleştirme Politikası

Albay Raci Tetik'in ***"Havlayın ulan"*** uygulaması, aslında sistematik bir psikolojik yıkım politikasının parçasıydı. Amacı, mahkumların kimliklerini ve insanlık onurlarını tamamen yok etmekti. Tetik, sık sık mahkumlara ***"Burada insan yok, sadece köpekler var"*** diyordu.

Bu aşağılama yöntemi zamanla daha da ileri götürüldü. Mahkumlar, mamalarını yere dökülen yemekleri elleri arkalarında bağlı halde, ağızlarıyla yerden yemeye zorlandılar. Bazı koğuşlarda ise ayakta durmak yasaklanıp, mahkumların dört ayak üzerinde dolaşmaları emredildi.

Havlatma işkencesi özellikle yeni gelen mahkumlara uygulanır, böylece daha ilk günden insanlık onurları kırılmaya çalışılırdı. Koğuş komutanı Yüzbaşı Şemsettin Karadağ, havlatma işkencesinin sadık bir uygulayıcısıydı. Elinde copla dolaşır, yeterince yüksek sesle havlamayan mahkumları acımasızca döverdi.

Muhsin Yazıcıoğlu'nun "Havlayın Ulan" İşkencesine Direnişi

Ülkücü hareketin lideri Muhsin Yazıcıoğlu da ***"Havlayın ulan"*** işkencesine maruz kalanlar arasındaydı. Ancak Yazıcıoğlu, bu aşağılama karşısında direnmeyi seçti. Cezaevi anılarında bu olayı şöyle anlatmıştı:

"Bir gün Raci Tetik koğuşumuza geldi ve hepimize havlamamızı emretti. Herkes korku içinde havlıyordu. Sıra bana geldiğinde, 'Ben köpek değilim, insan olarak yaratıldım ve öyle öleceğim' dedim. Tetik gözlerini kısarak bana baktı ve 'Götürün bunu' dedi. Üç gün boyunca işkence gördüm. Vücudumun her yerinde sigara söndürdüler, elektrik verdiler. Ama ben yine de havlamadım."

Yazıcıoğlu'nun bu direnişi, diğer mahkumlar arasında büyük saygı uyandırdı. Sol görüşlü bir mahkum, yıllar sonra verdiği röportajda: ***"İdeolojik olarak farklı düşünüyorduk, ama Yazıcıoğlu'nun o işkenceye direnişi bize güç verdi. Sonraki günlerde daha çok mahkum havlamayı reddetti"*** diyordu.[8]

Tanıkların Anlatımıyla "Havlayın Ulan" İşkencesi

"Havlayın ulan" işkencesi, sadece fiziksel değil, derin psikolojik yaralar da bıraktı. İşte bazı mahkumların anlatımları:

Ali D. *(Sol görüşlü bir mahkum)*: ***"En çok zoruma giden, çocuk yaştaki mahkumların da bu işkenceye maruz kalmasıydı. 15-16 yaşında çocuklar ağlayarak havlıyordu. Bir çocuk havlamayı reddetti diye öyle dövdüler ki, kolunun kırıldığını duyunca bile durmadılar."***

Musa T. *(Ülkücü bir mahkum)*: ***"Havlatma işkencesi genellikle ziyaret günlerinden önce yapılırdı. Böylece ailelerimizle görüşürken psikolojik olarak çökmüş olurduk. Bir keresinde havlarken sesim kısıldı diye üç gün hücrede kaldım."***

İhsan B. *(Gazeteci, Mamak mahkumu)*: ***"Raci Tetik havlatma işkencesini bir tür gösteri gibi yapardı. Bazen üst düzey komutanları davet eder, bizim havlamamızı izletirdi. 'Bakın şunlara, iki gün önce devrim yapacaklardı, şimdi köpek gibi havlıyorlar' derdi."***

"Havlayın Ulan" İşkencesinin Uzun Vadeli Etkileri

Bu insanlık dışı uygulama, mahkumların ruhlarında derin ve kalıcı izler bıraktı. Türk Psikiyatri Derneği'nin 2005 yılında 12 Eylül işkence mağdurları üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre, ***"Havlayın ulan"*** işkencesine maruz kalanlar, diğer işkence mağdurlarına göre daha yüksek oranda post-travmatik stres bozukluğu, depresyon ve intihar eğilimi gösteriyordu.

Birçok mahkum, tahliye olduktan sonra bile köpek sesi duyduğunda panik atak geçiriyor, rüyalarında havlamak zorunda kaldıklarını görüyordu. Psikolojik tedavi gören işkence mağdurlarının terapi seanslarında en sık bahsettikleri travmatik anılardan biri, bu havlatma işkencesiydi.

Yıllar sonra, 2012'de açılan 12 Eylül davası kapsamında verdiği ifadede Raci Tetik, ***"Havlayın ulan"*** işkencesini inkar etmedi, ancak bunu ***"askeri disiplinin bir parçası"*** olarak

Raci Tetik'in işkencelerinden kurtulanların tanıklıkları

Muhsin Yazıcıoğlu

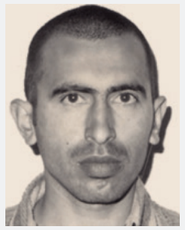
Ülkücü hareketin lideri Muhsin Yazıcıoğlu, Mamak'tan çıktıktan sonra Raci Tetik ile ilgili şu tanıklığı paylaşmıştı:

"Albay Tetik, cezaevindeki en korkulan kişiydi. Bir gün beni odasına çağırttı ve 'Seni kırdığımda hepsi kırılacak, o yüzden direncini kıracağım' dedi. Ardından beni günlerce işkenceye aldırdı. Namaz kılma isteğim onu çıldırtıyordu. En sonunda ellerimi ve ayaklarımı bağlayıp beni bir köpeğin yanına koydular. Köpek açtı ve beni ısırmaya başladı. O günlerde sürekli dua ediyordum. Raci Tetik'e bile kin beslememeye çalışıyordum, çünkü kin beni de onun gibi yapabilirdi."

Oral Çalışlar

Gazeteci ve yazar Oral Çalışlar, Mamak deneyimini ve Raci Tetik ile karşılaşmasını şöyle anlatmıştı:

"Tetik, her cuma sabahı koğuşları denetlerdi. Hazır olda beklerdik. Bir keresinde ayakkabımın üzerinde bir leke gördü. 'Bu ne?' diye sordu. 'Bilmiyorum komutanım' dedim. 'Bilmemek suçtur' diyerek beni işkence odasına göndermişti. Orada üç gün boyunca elektrik verdiler. Tetik, işkence odasına nadiren gelirdi, ama geldiğinde herkes titremeye başlardı. Buzdan bir kalbi vardı sanki."

Dr. Gençay Gürsoy

Nörolog ve insan hakları savunucusu Prof. Dr. Gençay Gürsoy, Mamak'ta tutulduğu dönemde Raci Tetik ile ilgili şu gözlemlerini paylaşmıştı: ***"Tetik, işkenceyi bir bilim gibi uygulayan biriydi. Her şeyi sistematik ve hesaplı yapardı. Bir keresinde tanık olmuştum, bir mahkumun başına silah dayamış ve tetiği çekmişti. Silah boştu ama mahkum korkudan bayılmıştı. Tetik, gülerek 'Görüyorsunuz, silaha gerek yok. Korku en büyük silah' demişti."***

Cezaevi Gardiyanı Mehmet A.

Mamak Cezaevi'nde gardiyan olarak görev yapan ve daha sonra tanıklık yapan Mehmet A., Raci Tetik hakkında şunları söylemişti: ***"Albay Tetik bize 'acıma' kavramının askeri disipline aykırı olduğunu söylerdi. 'Bunlar vatan haini, acırsan sen de hain olursun' derdi. İşkence seanslarında bazen bizzat bulunur, yöntemler konusunda talimatlar verirdi. Özellikle 'havlayın ulan' diye bilinen işkenceyi kendisi icat etmişti. Bir gün bir mahkumun ölüm haberini aldığında, hiç tepki vermeden sadece 'defnedin' demişti."***